

Bokrétások Garaja

TÁRSADALMI
FOLYÓIRAT

SZERKESZTI
PAULINI BÉLA

Megjelenik havonta egyszer

Váralja — „a brittek földje”

Irta: Jánosi György, Váralja.

Skóciában egy fiatal tudós, Mr. R. Barnett a skótok szent királynéjának Margitnak az életrajzát kívánta megírni. Keresett, kutatott Skóciában az »Abbey« melletti sírjában nyugvó Margit királyné életének adatai után éveken át, egy mondatért, egy helyes évszámért félévig is fáradozva, levelezve. Az adatok egyre jobban idevonták Magyarországra, Magyarországon a latin okiratokban »Terra Britannorum«-nak nevezett földdarab felé és ma már a tudós megbízottja, dr. Máthé Elek Váralja határában kutat. Talán sikerül végre, vagy már sikerült is, megérkeznie a teljes igazsághoz.

1933-ban Szent István napján a Gyöngyösbokréta váraljai bokrétájának egy leánya tagja — Éva — a Városi Színház közönsége előtt így mutatta be bokrétája eredetét:

— Váralja, a régi iratok szerint a Terra Britannorumhoz tartozott...

E kijelentés először hangzott el a nyilvánosság előtt Magyarországon s egyik legszebb történelmi emlékezősünk.

Jól mondotta Éva, Terra Britannorum, teljes tudományossággal mondta, bizonyára azért, hogy — csudálkozzanak a pesti népek. Igen, esett szó a brittek földjéről eleget közöttünk Váralján, történetét tudják jó egynehányan, ha nem is olyan részletességgel, ahogy majd, dr. Máthé nyomán, mindjárt elmondom, de a lényegét tudják.

Tehát valamikor régen, vagy kilencszáz esztendővel ezelőtt, úgy egyeztérz körül, Atheling Edvard, angol királyi herceg, testvéröccsével Edvinnel Szent István udvarába menekült. A 10-12 éves királyi gyermekeket egy szerzetes mentette meg abból a véres trónvillongásból, amelynek atyjuk áldozatul esett. Edvin felserdülve Szent István leányát

vette feleségül, akivel együtt hamarosan elszóllította a halál. Edvard Agathát, Gizella királyné hugát vette el és a Szent István által épített és adományozott váraljai várkastélyban telepedett le azon a nagy földdarabon, amit mondom, Terra Britannorumnak neveznek a latin okiratok. Három gyermekük született, Margit a későbbi skót királyné, Krisztina, aki apáca lett és a Váraljával szomszédos Nádasdon élt gyönyörű kolostorban, meg Edgár.

1057-ben Skóciába hívták Edvardot trónra. Ő egész családjával s erős magyar kísérettel utra kelt, de mielőtt Londonba érkezett volna, angol

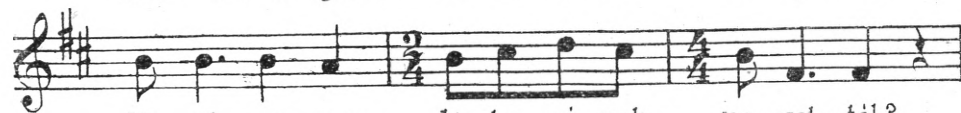
földön megmérgezték. Agatha megrettenve, vissza akart térni Magyarországra, újra hajóra ült, de a tengeren vihar érte utól őket. S ez a vihar francia föld helyett Skócia partjaira, a Firth of Forthba terelte a hajót. A hajótörötteket Malcolm, a skótok ifjú királya fogadta, aki a meghalt Edvard helyett elfoglalta a trónt.

Malcolm nem volt a legjámorabb életű férfi, Nagyfejűnek, ős kelta nyelven Canmore-nak nevezték. Szörnyű életet élt. Duhaj és erőszakos természete félelmissé tette. De az Isten úgy akarta, hogy megváltozzék. Beleszeretett Margitba, feleségül vette. Ez a fehérlelkű asszony végtelen szelid és szerető szívvvel uralta, sőt átalakította durva férjét, majd áldása és dicsekedése lett egész népének. Fennkölt erkölcsöket, mély keresztény hitet teremtett az or-

Kiskomáromi dal.

1. É - des - a - nyám, hol van az az i - des téj,
2. É - des - a - nyám, ka - to - na lett a fi - ad,

Mi - vel en - gem ka - to - ná - nak ne - vel - tél?
Gye - re i - de, ö - leld át a nya - ka - mat.

Gyen - ge ké - pem meg - ki - ván - ja a te - jet.
Süs - sél né - kem pi - ri - tu - sos ke - nye - ret,

Nem is kis lány, a ki en - gem nem sze - ret.
Úgy sem so - ka csó - ko - lod a ké - pe - met.

Volly István feljegyzései.

szágban, példája volt az asszonyi hűségnek és imádságos hitnek. Már életében szentnek tekintették. Ápolta a betegeket, ellátta a szegényeket, menedéket adott a nyomorékoknak, meghonosította a királyi udvarban a nagycsütörtöki bibliai lábmosságát. Fentmaradt róla, hogy férje eleinte bizalmatlan volt vele szemben... Gyakori elmaradásai gyanússá tették. Férje azt hitte, hogy megcsalja. A királyi kastély parkja a Pettencrief patak völgyében terült el s a nap meghatározott óráiban a királyné a park fái közt tűnt el. A király fegyveresen utána lesett. Látta, hogy a felesége egy barlangban tűnik el. A király, kezében az éles karddal, a barlang szájáig lopózott. A barlangból beszéd szűrődött ki. A király hallgatódzott s azt hitte, hogy most lesujthat hitvesére, mikor hirtelen tisztán hallja hitvese hangját. Imádkozott. Istenhez. Hogy tegye férjét népe jó királyává. Igen, a király ettől a perctől fogva változott meg és hitvesét maga is szentnek tekintette, határtalanul szerette és nagyra becsülte.

Szent Margit Dumferline-ben élte le áldásos életét. E város fölött van a templom dombon az »Abbey«. Ebben a templomban volt régen a királyné sírja, most kívül van egy elkerített helyen. A királyi palotából csak a romok vannak meg, ám Szent Margit neve, emléke él az ő derék népe között. — Nincs város, ahol utca vagy tér ne viselné a nevét. A templomokat, jótékonyági intézeteket róla nevezik el. A Forth öblöt átszelő régi hid mellett van egy régi skót város: Queen's feny — Királyné révje — szemben egy öböl: St. Margaret's Hope, a királyné ezen a helyen a Dumferlinebe és St. Andrewsbe igyekező zarándokoknak ingyen réválomást rendezett be.

Váralján a régi kastély török kézre került. A törökök elvonulása után földig lerombolták. A Várfőn csak a kastély helye és mélyen a földben némi kő maradt meg. Ám megmaradt a nép, mi magyarok, a királyné asszony népe.

Koronásfő emléke! Aki szent volt, nagy volt, egy felséges, nagy nemzet bálványa volt és a váraljai virágos réten, a váraljai Hárstetőn üzte a pillangókat, szedte a színes virágokat.

Éva, az egykori bejelentő, most már fiatal menyecske, a kislánykáját ringatja. Sáríka a kislány neve. Aranyos kis virágos ágacska az élet fáján. Tegnap is felkerestem őket. A tél alaposan bekötött, perzik a hó, csikorog a hideg, az esti harangszó is száraz, éles, szobába kergető... Bekopogok, beköszönök:

— Adj Isten.

— Adj Isten. De rég nem láttuk. Tessék üljön le ide a székre. Ide a kályha mellé. Hideg van.

A közleményeket frissebben kérjük

A bokrétáktól érkező kéziratok kicsit lassu tempóban teszik meg az utat a helységekből Pestre. Már arra is gondoltunk, hogy — gyalog jönnek. Mivel pedig a Bokrétások Lapja számára bokrétás híreket mindenesetre be kell várunk, ez a nem tulgyors utazás bizonyára egyik oka annak, hogy a hónapokról elnevezett számaink megjelenése egyre jobban a hónapok végére szorult. Most radikális fogással, ahelyett, hogy február legvégén jelenének meg, egyuttal — márciusi számnak is minősítjük e számot s ekként sikerül a hónap — első napján megjeleni. Ez a

feltalálás csodálatos valami, ezért öröm az ürömben, más szóval, így lesznek az utolsókból első, de — siessünk tovább.

Most már szeretnénk is megmaradni e rend mellett. Miért is arra kérjük szeretettel a bokréták vezetőségeit, amint bokrétás érdekességük van, üljenek íráshoz és máris küldjék a kéziratot, de a hosszabb közleményeket — s maradjunk most már ennél — legkésőbb minden hónap tizenötödikéig, míg a kurtább híreket legkésőbb huszadikáig. És ezeken felül igazán helyes volna, ha minden bokrétá rendszeresen küldené a maga hirdetésait.

A vitnyédi Balázs-járás

Balázs napja az idén február 3-ára esett, ezen a napon Balázs-áldást kaptunk a templomban. Előtte egy két héttel gyerekek járják a házakat és Balázst köszöntenek. Csizmájukon csörgő, kezükben kard, nyakukban pedig tarisznya, amibe a szalonnát, meg a kolbászt teszik, hisz a legtöbb helyen ezt kapnak, ha egyszer az énekben is azt kérnek. Így:

*Emlékezzél házigazda, ma van Balázs napja,
Hogy többször is megérhessük a jó Isten adja,
Kérjük ajándékát, adja szent áldását,
Távoztassa mindnyájunkról, tor-kunknak járását.
Elmulik a rövid jársang, mi azt ne sirassuk,
Sirassák a lányok,
Otthon maradásuk,
Kiknek a nagy méreg miatt, ráncos az orcájuk.*

Most összeverik a sarkukat a gyerekek és miközben folytatják az éneket, már szólnak a csörgők is:

*Arra alá rongyos csárdák látszanak,
Közepében vitéz urak mulatnak.
De szeretnék benne lenni csapláros,
Ugy is tudom mennyországgal határos.*

Végül kardjukkal a gerendára vágnak és azt mondják:

*Gazduram, most már tovább nem tréfálok,
Adjanak vagy egy szál kolbászt, vagy egy hasáb szalonnát.
Különben levágom a gerendát.*

S ennek a szigoru — »fenyegetésnek« már meg is van a hatása, a háziasszony hozza is a szalonnát, kolbászt, ilyesfélé, telnek a tarisznyák.

Horváth Péter, Vitnyéd.

A fehérarcu édeni alma, a kis Sáríka, a boldogok álmát alussza a hófehér párnán és az angyalok muzsikálására. A tarka cica a szakítóban fekszik. Olykor nagyokat markol a körmös mancsával a levegőbe. A tányérok fehéren világitanak, az asztalra rakott abrosz, a rend és tisztaság hihetetlen.

A bölcső mellett szék, amellett rokka, fáján nagy, buksi kender, Éva fon, de a bölcsőre is figyel és mondja:

— Tessék az idén számítani rám a bokrétába. A kis Sáríka már megnő, itthon maradhat.

Ott az ura, az apja, az anyja, leánytestvére, nagyanyja. Együtt van az egész ház. Igazi kedves családi kör. Melegszünk, beszélgetünk. Kézről-kézre jár a Bokrétások Lapja, századszor jár szá-

ról-szájra a sok csodálkozó megjegyzés a Magyar bokrétáról. Kiborulnak a szívből az emlékezés virágai. Megtelik a »kis ház« örömmel. A rokka pereg, halk duruzsolással ereszti a finom fonalat és az szemkápráztatóan tekeredik fel az orsóra. Honnan, honnan se, mindenki kezébe kerül valami. Éva férje egy félbe-maradt kosarat fonogat tovább, az asszonyféle ki csévél, ki fon, ki a vetélővel bajlódik, a ház feje egy kisafát cifráz. A megelégedett munka boldogan neszez, mint egy kas méh, amikor dús a virágzás és bő a mézelés.

A rokka eláll. A kis Sáríka ébredt fel. Éva, a fiatal asszony ráhajol a bölcsőre, kiemeli belőle a kisleányt, fejcskáját az arcához szoritotta és nevetve, kedveskedve mondja Sáríkám, angyalom!

A Garabonciás diák . . .

Hogy terem a forgószelet? — Aki tizenhárom iskolát járt ki.

— A bűvös, vagyis fekete könyv.

A „Népelet“ című folyóirat nyomán közöljük az alábbiakat: — bár helyszüke miatt csak kivonatossan — a régi öregek miként is vélekedtek szerinte az országban a garabonciások dolgairól. Nem gondolnánk, hogy a bokrétások hisznek a garabonciásban, de a sokféle istória, mesének de — kedves.

Ki is az a garabonciás diák, aki oly jelentős szerepet tölt be képzeletben? No az ember általában mindenütt és mindenkor keresi magyarázatát a számára rendkívülinek. Amit természetes alapon nem tud megmagyarázni, azt szellemek, illetve olyan emberek beavatkozásának tekinti, akiknek a természetfeletti lények és erők fölött hatalmuk van. Ilyenek a varázslók vagy ősi néven a táltosok. A táltos fogalma alá tartozik a garabonciás diák is. Az időjárásnak ez a — korlátlan hatalmu ura . . . (?)

Rendesen hosszú, rongyos, fekete köpenyvel a vállán, könyvvél a kezében, mint ágról szakadt szegény diák kopog be — a mese szerint — a garabonciás diák a házba. Tejet, kenyeret vagy tojást kér. Sok nem kell neki, de nem szabad kimérni amit kér, hanem egész köcsög tejet, egész darab kenyeret kell eléje tenni. Ahol szívesen látják, ott mitől sem kell tartani. De ahol megtagadják kérését, ott — sárkányán lovagolva — rettentő viharral, jégveréssel bosszulja meg a rajta eseti sérelmet.

Csokonai a „Dorottya“ -hoz irt jegyzeteiben a garabonciásról így ír: „A garabonciás diák felől az a mese van népünknel, hogy sárkányon jár és a forgószelet ő támasztja, kivált ha ahol rongyos köpönyegjében kéreget, tejet és kását nem adnak neki.“ Egyébként a „Dorottya“-ban így ír a költő a garabonciásról:

*Felkerekedvén a vidi pusztáról,
Vagy a Szent Gellértnek borstermő szirtjáról,
Zablás sárkányán a Garabonciás diák;
Már a forgószeletől is csikorognak a fák,
Ropog a pásztornak kunyhója fedele
Kavarog a vetés, a víz habbal tele,
Egyébült csendesség látszik völgyön-hegyen,
Csak ott van fergeteg, ahol ő átmegeyen.
Toll, koró, falevél, ringy-rongy egyet mással
Zug a poroszlopban forgó karingással,
A megrémült banya teheneket fejet,
Háza oltalmáért készíti a tejet.*

Karcsay azt írja, hogy ahol a garabonciások kapnak, — ott még áldást is mondanak a házra: „Adtál, adol is, volt is, van is, lesz is.“ Ha elutasítják őket, viszont így fenyegetődznek: „Asszony, vagy gazda! Megbánod tettedet, majd adnál örömet egy fertály óra mulva, de késő lesz!“

Egyszer Nemespannon — beszédek szerint — megjelent a garabonciás diák és fekete tehéntől tejet és fekete tyukoktól való tojást kért. De az egész faluban nem volt egyetlen fekete tehén és fekete tyúk sem. Emiatt a diák szörnyen felbőszülve megfenyegette a birót, hogy másnap minden ház tetejét leszedeti a sárkánnyal. A következő napon tényleg szörnyű vihart csinál a garabonciás diák, a házak tetejét mind lesöpörte a fákat pedig tövestül kicsavarta. Az emberek látták a kétféle, szörnyen hosszufarkú sárkányon ülő diákot a felhők között lovagolni.

Szöregiek a vihart a garabonciás diáknak a viharban való szerepét így beszélték el: „A tátosok esőjé vijaskonnak egymással. A tátosoknak van lovuk, a sárkányokon járnak mikor gyűn a vihar, zöng az ég. Mikor szemkösz villog az ég a törökországi, mög a magyarországi tátos vijaskonni készül. Mikor a tátosok a kargyukat összeütik, akko zöng az ég, ijenkő irdajják egymást. Akinek jó szöme van, nézzön oda, ha mögnyilik az ég, mögláthattya mien irdas a tátos keze a kardvágásoktól, mög hogy hogy gyűn a tátos a sárkányon. Az istennyila se ögyéb, mint a kard szikrája.“

Aszóth írja, hogy a múlt század közepetáján a nép egy erős jégverés után egy, a mezőn áthaladó vándorlegényt, garabonciásnak nézett és — agyonütött.

A garabonciás diák ellen — a beszédek szerint — csak harangozással lehet védekezni, mert a harangszót nem szereti. „Olyan az neki, mintha kutya harapdálná,“ — tartották a régi Baranyában.

De a garabonciás diák nemcsak előidézi, hanem el is tudja háritani a jégverést. Egyszer tejet kért egy gyanitai embertől s az nemcsak hogy jószívvel adott neki, hanem ott is marasztalta éjszakára. Este beszélgettek, majd lefekvés előtt így szólott a garabonciás: „Hajnalban nézz ki az ablakon napkelet felé!“ A gazda így tett s látta, hogy az égen egy sárkány és egy bika rettenetes viaskodást visznek

véghez. Végül is a bika győzött.

De lássuk most, mit tartottak a garabonciás diák eredetéről?

Ipolyi a Magyar Mithológiában említi, hogy azokat a gyermekeket, akik foggal születnek a világra, hétéves korukban elviszik a gonoszok s garabonciás diákokká nevelik.

A fogakkal született fiú, hacsak a bába a fogát észre nem veszi és ki nem szedi, garabonciás diák lesz. Éár-hogy is ügyelnek rá, hat éves korában a garabonciások ellopják, zsákba teszik, malomkövel lepréselik s elviszik. Mikor mindenféle mesterségre kitanították, lovat adnak alája s utjára bocsátják, hogy végezze garabonciás mesterségét.

Szalonta vidékén úgy tudják, hogy a garabonciás diákok a keresztleletlenül elhalt kisgyermekből lesznek, akiknek tetemét a föld nem fogadja be. Ezért pár nappal eltemetetésük után felkelnek sírjukból s a felhőkbe repülnek, ott lesz a tartózkodási helyük. De a földre is joguk van visszajönni.

A göcseiek garabonciása fogakkal, még pedig 3—4 rend foggal születik. Az ilyennek „Isten különösleg aszt rendűtő, hogy gabronciás diák legyen.“ Már gyermekkorában oly erős, hogy félkézzel embereket dob a levegőbe. Nem is csoda, hisz „hét esztendő átiszopik“, azután odaszökik, ahol kincsek vannak. Ezeket garabonciás korában ő őrzi s jutalom fejében egyeseknek megmutatja. Hogy garabonciás lehessen belőle, 13 iskolát kell végeznie.

Egy másik változat szerint a fog kihúzása mit sem használ. A foggal született gyermek mindenképp garabonciás diák lesz.

Sok helyen a bősorkány fiainak tartották a garabonciásokat, s ilyenkor legtöbbször az ördög az apjuk. De legyenek bárki fiai is, egy a fontos, hogy végezzék el a már említett — 13 iskolát.

Karcsay szerint a garabonciások oly diákokból lesznek, akik a 13 iskolát elvégezték s a — szerencse kerekén nem pusztultak el. Az a diák, aki 12 iskolát már elvégzett, elmegy messze, messze országokba, hegyen, vizen és tengereken át, míg végül egy barlangba jut, ahol már több társát találja. Amikor mind a tizenketten együtt vannak, felülnek a szerencse kerekére, mely széleseben elkezd velük forogni. A sebes forgás következtében egy okvetlenül lebukik, ezért félve ülnek fel, mert nem tudhatják előre, hogy ki fog közülök elveszni, de a halálra mindannyian elszántak. Akik aztán kiállották a nehéz vizsgát, garabonciás diákokká válnak s szétszóródnak a nagyvilágban

rongyos köpenyben, megtépett gunyában, széles karimájú kalapban, garabonciás mesterséget folytatni.

Amikor a garabonciás diák a faluban megjelenik, könyv van a kezében. Valamint a 13 iskola elvégzése után ez iskolának diákjai közt tanítómeszterük könyveket oszt szét s akinek nem jut, az külön kap egy, a sárkányra vonatkozó könyvet. Ezeket a könyveket hívják fekete vagy bűvös könyveknek s a garabonciás diák hatalma főképen a kiolvasásban áll. Több helyen hallottam, hogy ebből a könyvből senki más nem tud olvasni, csak a garabonciás. Például volt egyszer egy pásztorfiú, aki munkáját igen hűségesen tejesítette. Ezért gazdájától egy könyvet kapott azzal, hogy azt otthon, atyja udvarán nyissa fel. A szegény fiú úgy tett, amint a gazdája meghagyta, atyja udvarán felnyitotta a könyvet s abból marhacsordák, juhnyájak stb. jöttek elő, úgy hogy igen gazdag ember lett belőle.

Igen, bűvös könyvet kap a garabonciás diák, ha elvégezte a — tizenhárom iskolát és ez egészen természetes is, mert az minden könyörgésnél vagy kívánságnál jelentékeny szerepet játszik s anélkül egy táltos semmit sem kezdhet. Így a garabonciás diák a könyvből való kiimádkozás által tüzi el a sárkányt is. Leül a víz partjára, melyben a sárkány rendszerint tartózkodni szokott. Felnyitja, többnyire érthetetlen szavakkal teleírt könyvét, abból olyas valamit, mire a sárkány kijön az olvasás erejére a vízből s a garabonciás — elfogja.

Hogy Putnok vidékén is volt a múlt században egy hatalmas sárkány, mely nagy pusztítást vitt végbe a környék állatállományában. Egyszer csak megjelent egy őszszakállu, toprongyos ember nagy szürke köpenyben s vállalkozott rá, hogy a sárkányt elüzi. Miután tejet és kenyeret evett, kiment a tóhoz és leült a partjára. Batyujából elővette nagy feketetáblás könyvét s olvasni kezdett abból. Nemsokára fodrozni kezdett a tó színe, majd egy hatalmas sárkány bukkant elő belőle. Az idegen akkor rádobta az előre elkészített kantárt, ráült a szörnyetegre s nemsokára eltűnt a felhők között. És — azóta nincs sárkány Putnok vidékén.

Mesének csak kedves az, ami a garabonciások felől szájról-szájra járt, hát előszedtük a garabonciáságot. A szerk.

PÁRBESZÉD.

- Nem előfizető?
- Fizessen elő!
- Előfizető?
- Szerezzen új előfizetőt!

Ide süss Európa!

Két jóbarátunk külföldi utazását arra használta fel, hogy a Gyöngyösbokrétát megfelelő előadások keretében ismertessék.

Három évvel ezelőtt, amikor a Gyöngyösbokréta egyik bemutatója alkalmából a független a Városi Színházban felgördült, új, eddig nem sejtett világ tárult fel előttem. Festői színességű koszorú táncolt előttem, népünk legtisztább faja, nemzetünk legnemzetibb művészetével. Húsz év óta járom az országot, népünk viseleteit festem, de anynyi szépséget együtt, mint azon az előadáson alkalmam volt látni, mégsem reméltem. És milyen felemelő érzés volt számomra így lepődni meg.

De ennyi szépség nem maradhat elrejtve itt benn a csonka országban, erről mennél hangosabban kell hírt adni az idegen nemzeteknek — a látottak után ez volt az első gondoltam. Ám a gondolatnak megvalósítására csak 1934. évben nyílt alkalom. Azt az országot kerestem fel előbb, hogy beszéljek, hevüljek és hevültessek e szépségkéért, amely országban huszonhatezer nélkülöző magyar gyermek talált meleg szívekre a háború után, a béke s a szeretet országát, a távol Hollandiát. 1934. május 16-án a holland székfővárosban, Hágában, az ottani művészek egyesületének hatalmas dísztermében a magyar királyi követ, a követség valaményi tagja és hatszáz kiváló holland tudós, író és művész jelenlétében bemutattam először a magyar „Hungária“-filmet, amely nemesak székesfővárosunkat, de az egész csonka-országot — kalászt ringató románkat, a szép Hortobágyot, a Balatont, stb., stb. — magába foglalja, majd a Gyöngyösbokréta legszebb jeleneteit és egyes alakjait vetített fényképekkel mutattam be, amelyeket részben Budapest Székesfőváros részéről Kovácsházy Vilmos tanácsnok úrtól kaptam e célra. Megjelentek a vetített képeken a szanyi legények, a kiskun férfiak, a kalocsai lányok, Buják, Boldog, Ócsény, Kapuvár, Szentistván, Érsekcsanak, Mezőkövesd, Váralja, stb., stb. bokrétásai, nem is tudom elmondani, mily öröm volt mindezeket láttatni és milyen örömmel fogadták ezt a világ nyolcadik csodáját a hollandusok. Dörgő taps fogadta két órai

előadásomat, amelynek — igen a hollandusok szerint — csak egy hibája volt, hogy „mindössze“ két hosszú óráig tartott. Az ugyancsak holland Hilversum városában lévő rádióban tizenöt magyar népdalt szólaltattam meg, természetesen gramofonlemezek útján, amely hangverseny egy óra hosszat tartott: s tavaly a jó hollandok már jöttek is csoportosan Szent-István napjára, amikor aztán az eleven Gyöngyösbokrétát is látták. Hollandiából más északeurópai országok felé fordultam, Dániába utaztam és a dán királyi művészeti akadémia elnökével megtárgyaltam, hogy 1935-ben mindezt ott is be fogom mutatni, ez a bemutatás az idén, január 7-én Koppenhágában meg is történt. Ugyancsak az akadémia dísztermében tartottam meg előadásomat s a dánok a látottak alapján elhatározták, hogy ez évben egy nagyobb csoport-utazás keretében eljönnek Magyarországra. Végül Norvégiába fordultam meg, ahol ősszel kerül sor a Gyöngyösbokréta vetített képeinek bemutatására.

A magyar bokréta-mozgalom útján egyrészt nemzeti kincsünket becsüljük meg, másrészt az országban megforduló idegenek előtt országunk díszességét emeljük.

Barta Ernő festőművész.

Valamint négy előadás keretében emlékezett meg külföldön Budapest és Magyarország idegenforgalmi értékeit ismertetve, a budapesti „Gyöngyös Bokréta“ világvizonylatban is egyedülálló szépségéről a közelmúltban Markos Béla dr., Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalának h. igazgatója. Az első előadás a müncheni rádióban volt, január 24-én este, a második, amelyet gyönyörű, színes vetített képek díszítettek, a müncheni Nemzetközi Diák-szövetség január 25-iki „Magyar Estélyén“, a harmadik, ugyancsak vetített képekkel, a baseli egyetem földrajzi intézetének nagytermében, január hó 27-én délelőtt. E két vetített képes előadást sokszáz főnyi előkelő közönség hallgatta végig s Münchenben és Baselben egyaránt nagy lekesedéssel fogadták a magyar bokrétásokról készült érdekes képeket. A negyedik előadást a baseli rádióban tartotta Markos dr. január hó 27-én este s ez alkalommal a svájci rádiótársaság két hivatalos folyóirata fényképekben mutatta be a svájci rádió-hallgatóknak a budapesti Szent-István-hetet és a Gyöngyös Bokrétát.

Hétköznap nyugat — ünnepnap kelet

Hétköznap nyugat, ünnepnap kelet, mondogatjuk, de tartjuk is egyre jobban: igenis a műveltség legnyugatibb teljessége mellett a magyar ünnepek legyenek vallomástételek keleti ízű hagyományok mellett! Amely ünnepek kapcsán egyformán elragadja, felemeli a szívet, lelket, a magyar dal, tánc, viselet, bizonyos magyar ünnepek legyenek utóbb maguk is, ilyen értelemben hagyományyá.

Hétköznap nyugat, ünnepnap kelet! A népművészetek „divatja“ mindenkit elragad: például magyar ünnepekre zsinóros magyar ruhát huz majd lassacskán mindenki, aki elmerült a gondolat szépségeiben. Igen, igen, az értelmiség is zsinóros ruhát ölt — újra, ünnepekre: hogy a repülőgép korában, netán repülőgépre is zsinóros ruhában üljön az ember, ezt persze nem véljük. A hétköznap nyugat, ünnepnap kelet a tökéletes elképzelés, ünnepre zsinóros ruha, egyébként akár — „cejgnadrág“. Vagy ami éppen . . .

E sorok írója — ahogyan a képen látható — feleségével együtt állja a hétköznap nyugat, ünnepnap keletet, még pedig vagy-vagy alapon: ha zsinóros magyar ruha, legyen tükörfényes csizma is hozzá. Ugyse igaz, hogy a csizma kényelmetlen, sőt nehéz s e sorok írója saját tapasztalatból azt is megállapítja, hogy a szűk nadrág meg csizma, rendkívül kitűnő hatással van a testtartásra. A pantallóban ugyanis hanyagul lötyög az ember, a félcipőben csámpásan kacsázik, a szűk nadrágban, csizmában, ha akar, ha nem, délcegen lépdel, valóban nagyon előnyös.

Ezek után a bokrétás értelmiség férfi-része bizonyára megirigyli alulirott délcegségét és sürgősen áttér az ünnepnapra keletre: vagyis ünnepi alkalmakra zsinóros magyar ruhát csináltat, annál is inkább, mert az se valóság, hogy ez rendkívüli anyagi befektetés. Akinek fekete ünneplőre van szüksége, csináltasson magyar ruhát, és ugy-e — fokozottan ünnepel. Viszont igenis netán zsinóros pantallók mellőzését kérjük — vagy-vagy alap! — vidéken csizmája ugyanis van szinte mindenkinek

A „menyecske“ somogyicsurgói népviseletben látható. Az, természetesen, hogy városi asszonyságok általában népviseletben kezdjenek ünnepelni, — nem szükségeltetik. Sőt nem csak nem szükségeltetik, de ez kifejezetten nevetető volna. Hát mi a teendő? El lehet képzelni olyan magyar női ruhát a városi asszonyok részére, ami szabályos ma-

gyar ruha, egyszerű, polgári, még sem másolása valamely népviseletnek. Legfeljebb rokona. Már van is de erről más alkalommal

valamely vidéki bokréta-összpontosítás alkalmából: a kép is a Somogyország bokrétája idejében készült, Kaposvárott. De kérem, ez a kivételezés mégis csak tuzás? Nyugodjanak meg e kivételezés „irigyei“, semmi egyéb „fórja“ nincs a „menyecskének“ kortársai felett, egyéb-

Somogyországi emlék.

Dr. Müller Károly (Kaposvár) felvétele.

Ha a falusi értelmiség asszonyai, leányai olykor felveszik a helyi népviseletet, azt nagyon okosan teszik. Tudniillik, ha nem „szereplés“-re hegyeződik ki a dolog, hanem hogy a viselet megbecsülését mutassák. Hogy városi asszony népviseletezzen, az — nevetető . . . No de hát e képen látható asszonyság? Az az érzésem, neki van egyedül joga városi asszony létére is népviseletet ölteni itt-ott,

ként viszont az övé minden szenvedése alulirott országot vágató életének.

A városi bokrétás-nőiruha bemutatója — gondolom — az idejű Gyöngyös-bokrétája idején lesz, addig tehát pihentessük, de viszont a bokréták vezetői lehetőleg csakugyan kezdjék megcsináltatni a megbeszélte zsinóros ruhákat. Hétköznap nyugat, ünnepnap kelet! Paulini Béla

RÉGI JÓ VILÁGBAN...

Irta: Szappanos Lukács, Kunszentmiklós

Ki ne látta volna tán egynéhányszor is a kunszentmiklósi táncokat. Nos a sapkátáncban a két táncos közül az idősebb — ötven esztendő körüli gazda — Szappanos Lukács, valamint ő a verbunkosmester is.

Mégis irok hát majd valamit, valami jó kedveset, no de mit? Amikor már mindent megírtak, ami csak e világon történt...

Amig gondolkodom, a feleségem a konyhába foglalatoskodik és közben átjön hozzá egyik szomszédasszony. Rövid köszönés után mihamar a bokréta vacsorája kerül szóba, de a birkapörköltet egy-két szóval tárgyalják le, hogy aztán a fánk következék. Csakhogy miután ez már az ő hatáskörük, ezt már nagy körülmenyességgel bírálgatják, én meg hallgatom, hallgatom itt a szobában, hogy mennyit tudnak beszélni a fánkról ott a konyhában.

És eszembe jut nekem is valami a fánkról, hiszen de sokszor elmondta az alábbi esetet az én édes jó Atyám, mert ő fül- és szemtanuja volt annak az esetnek, amit én most majd le is irok. Azt írom le, mért mondják nálunk, hogy: »Megállj, ezt nem viszed át a Dunán...«.

Régen volt, biz az, van már vagy hatvan esztendeje, de igaz volt. Volt két kún atyafi, sógorok voltak, az egyiket hívták Szőnyinek, a másikat Alabainak. Ez utóbbi volt olyan kettő és fél mázsás körül — no, itt ne nézz akkorát, olyan akkori régi mázsát gondoldj, az akkori időkben ötvenhat kilogramm volt egy mázsa, — hát mondjuk volt százharminc, száznegyven kilogramm súlyú. Szóval az Alabai jó magyar ember volt, akkora hasa volt, mint egy akós hordó, — az meg ma ötvenhat liter.

Tehát a két atyafi sógorok voltak, de meg üzlettársak is, kupecsek voltak, adtak-vettek mindent, a tojástól kezdve a szarvasmarháig. Az akkori környékbeli vásárok jól ismerték őket. A jelen esetben túl a Dunán voltak vásáron, birkákat venni. Jól vettek, így jó kedvük is volt. A vásár multával benéztek a révparti korcsmába, mivel éhesek is voltak, no de meg várni is kellett a kompra. A kocma konyhájából jó szag jött ki és mivel ismert vendégek voltak, bementek oda is, mi jót süt a kocsmárosné. Mivel farsang körül járt az idő kereke, így bizony a kocsmárosné fánkot sütött,

még pedig az akkori idők szokása szerint bőven apró szöllővel. A már megsütött fánkból kivessz egyet Alabai, egykettőre befalja és felkiált, ejnye de nagy szerű, bizony Isten megtudnék belőle enni ötvenet. Ugyan, mit gondolsz, mondja erre Szőnyi. Ötven fánk, sok ám az! Nem hiszed, hogy megeszem? — így Alabai. De nem ám, hitetlenkedik Szőnyi. No hát fogadjunk, mondja Alabai. Nem bánom, mondja Szőnyi. Hát mibe? Tíz forintba, meg aztán ha megeszem az ötven fánkot, kifized az árát, mondja Alabai. Ebbe aztán megállapodtak.

A fogadásnak rögtön hire futott az utasok között, úgy hogy aki már mehetett volna a komppal, az se ment. Még a komp tulajdonosa is bement a kocsmába, hogy de ezt már csak megnézi, hogy eszik meg egy kún ötven fánkot. Az összegyűlt utasok között két párt alakult, egyik azt állította, hogy meg eszi, a másik párt meg azt hajtogatta, hogy az lehetetlen. És kéz a kézbe csapott, ki egy liter borba, ki kettőbe. Az Alabai kikötötte, hogy ő úgy szereti a fánkot, ha meleg, tehát jó meleg legyen, mindig olyat hozzanak, amit most kaptak ki a forró zsirból és jól megcukrozzák. Rendben van, mondotta Szőnyi, hát hozzák ötösével. Jól van, hagyta helyben Alabai s a vendégszobában leültek. A vendégszoba tele lett az érdekelt pártokkal, mindenki látni akarta, hogyan eszik meg egy ember ötven fánkot. És elkezdte hozni a korcsmárosné ötösével a fánkokat, jól megcukrozza, forrón. És Alabai ette sorra. Öt, tíz, tizenöt, husz, huszonöt, harminc, harmincöt, ment Alabaiba szépen, sorba. Amelyik párt arra fogadott, hogy meg eszi, kezdte a másik pártot bosszantani, kivált Szőnyit. De Szőnyi jó humoros kedvű ember volt és csak mosolygott. Amikor már látta, hogy már a sógora a negyvenedik fánkot is megette, azt mondja a mellette állóknak, »de kedves sógorom, ezt azért mégse viszed át a Dunán!« aztán odamegy Alabaihoz, és így kált: már most kezdem látni, kedves sógorom, hogy megeszed, mert már csak tíz van hátra, de ismersz, hogyha igazságosan megnyeri valaki a fogadást, nem haragszom, nem olyan ember vagyok én. Ha megeszed a tíz fánkot, még fizetek ráadásul egy liter bort is, csak mutasd meg ennek a sok embernek azt is, hogy hogyan kell ki-

inni egy hajtásra! Megiszom én, csak akkorra itt legyen, amikor az ötvenedik fánkot megeszem, mondotta Alabai.

Na hozom a bort, mondotta Szőnyi, én magam, és ment a söntésbe s azt mondotta a kocsmárosnének, hogy amelyik a legjobb bora, töltsön abból egy litert a kancsóba, de gyorsan. A kocsmárosné kimérte, a Szőnyi az árát ki is fizette és mivel birkavásárlásban utaztak, így a »kinyezőt« magával hordta, aminek az a tulajdonsága, hogy bizonyos mennyiségtől, ha iszik belőle valaki, az igen nagy has-kurát csinál. A kinyezőből elég jócskán tett a borral telt kancsóba Szőnyi, úgy vitte a sógornak. És már akkor Alabai éppen az ötvenedik fánkot nyelte le. Na kedves sógorom, ezt megidd meg, úgy kunosan, mondta Szőnyi és letette a liter bort Alabai elé. Alabai feláll, nagy nevetve mondja, még ilyen potya fánkot sem ettem életemben, fizetheted sógor az árát, meg add ide a tíz forintot. Szőnyi elővette a bugyeláríst, na ne féjj, fizetem és amíg kivesszék tíz forintot, idd meg ezt a kis bort. Alabai a szájához emelte a kancsót, egy hajtásra kiitta a liter bert. Közben nem mertem inni — mondotta, — mert nehogy elvegye a fánk helyét. A nyertes párt megéljenezte Alabait. A vesztes párt bosszankodva fizette a veszített egy és két liter borokat egymásnak és Szőnyi meg mosolygott a nagy bajusza alól. Na de most már gyerünk mondotta Alabainak, mert tudod messze van Szentmiklós! Na csak ne sies, kibírjuk hazáig éhen, mondja Alabai és a hasát meg-meg simogatja mosolyogva. Na de azért aztán csak elindultak a kompra.

A komp megtelt a közben felgyűlt átkelő utasokkal, akik között persze ott volt Szőnyi és Alabai is. Ellökték a csákyosok a kompot a parttól és megindultak a másik part felé.

Most ért a komp a Duna közepére. Egyszer csak Alabai a gyomrához kap és szalad a komp-szélére. Káromkodva... (Innét, bár a leírás kiváló, pár sort voltam bátor kihuzni. A szerk.) Mire aztán Szőnyi nagyot nevetve szölt Alabainak: No, mondtam, hogy nem viszed át. Persze mindenki nevetett a kompon s szinte rengett az öreg alkotmány.

Az eset után, azért nem vezett össze a két sógor, de onnan maradt fenn nálunk az a közmondás, ha valaki meg akarja tréfálni a másikat: »Megállj, nem viszed át a Dunán!« és ha jó fánkot süt valaki, mindig rámondják: »Na ebből is megenne Alabai ötvenet«. A történet pedig hiteles és igaz, az én édes jó Atyám ott volt. Ha pedig valaki már ezt leírta volna, az csak szentmiklósi embertől hallhatta.

Bokrétás hírek

Ferenc és Feri felváltva regölnek. Szentáról írja Tóth József a szentai bokréta vezetője: »A gólyamadár, a hideg tél dacára visszatért Szentá községbe. Bekopogtatott Károly Ferenc bokrétás házába s a fiatal párnak egy kis fiugyermeket ajándékozott, akit ugyancsak Ferenc névre kereszteltek. A kisfiu csendesen viselkedik, de csak addig, amig atyja a bölcső mellett — regöl. Még pedig a legszabályosabban:

*Adjon az Uristen
Ennek a gazdának.
Hat szép ökröt,
Ökör mellé szekeret,
Kerék mellé löcsöt,
Löcs mellé vasszöget,
Vasszög mellé faszöget,
Hej regő rajta,
Azt is megadhatja,
Az a nagy Uristen.*

És így tovább. Csendesen viselkedik Feri, amig Ferenc vagyis az édesatyja abba nem hagyja a regölést. Akkor ugyanis Feri gyujt rá. Teli torokból. Feri érces hangjára azután a boldog családapá örömmel jegyzi meg: e fiuból is regős lesz, akárki meglássa!

VIZSLOVSZKY LÁSZLÓ VERSGYŰJTEMÉNYE. Vizslovsky László, a géderlaci bokréta vezetője „Uj költők, új lantok” címen könyvet adott ki, amelyben saját, valamint más vidéki költők verseit foglalta össze. Aki néhány örömteljes órát akar szerezni magának, olvassa el a kedves verskötetet. A száz oldalas könyvet ötven fillér értékű levélbélyeg beküldése ellenében küldi meg a könyv szerkesztője: Vizslovsky László kántortanító, Géderlak, Pestmegye.

Bokrétás kézfogók, lakodalmak. Bokrétás helységekből alábbi kézfogói, lakodalmi hiradásokat kaptuk.

Vitnyédről: Bokrétánk két tagja Horváth Péter és Nagy Anna február 12-én, kedden tartották esküvőjüket.

Szanyból: Nagy János a bokréta régi, lelkes, hű tagja eljegyezte Vincze Irént ugyancsak a bokréta tagját. A bokrétás vőlegény február 6-án tartott kedélyes legénybucsut, bokrétás legénytársai körében.

Szentáról: Zsibreg Vendel bokrétás február 17-én vasárnap tartotta lakodalmát.

Uszodról: Csada Miklós és Tóth P. Lajos gyűrűt váltott két szép uszodi leánnyal, akik mint menyecskék előreláthatólag a bokréta tagjai lesznek.

Nagykállóból: Vágó Piroskát eljegyezte Baltazár József csendőrmester.

Cigándról: Fodor Erzsébet és Molnár Dániel bokrétás tagok kézfogót tartot-

tak, rövidesen meglesz a lakodalom is.

Galambokról: Horváth Ágoston Tóth Dóri Máriát február 24-én, Horváth László Gerencsér Gizellát 27-én, Varga János Kálóczy Annát március 3-án vezeteti oltárhoz.

Váraljáról: Csuma János bokrétás feleségül vette Kiss Erzsébetet.

Kiskomáromból: Gábor Marika bokrétás leányt eljegyezte vitéz Vásárhelyi Kálmán szombathelyi pilóta-tiszthelyettes.

Bruckner Jenő rágalmazóit elítélték. Kinos ügy bolygatta meg annak idején Boldog község békéjét, amikor is Bruckner Jenő főjegyzőt, aki különben a boldogi bokréta vezetője is néhány rosszakarója olyan vádakkal illette, amikről mindenki, aki Bruckner Jenőt igazán ismeri, első pillanatban tudhatta, hogy rágalmak. De a vádak elhangzottak, sőt egyik-másik ujság is irt azokról s a megtámadottnak a bírósághoz kellett fordulnia elégtételért. A bíróság azóta ítélte és a rágalmazás tényét kétségtelenül megállapította. A gödöllői járásbíró B. 11777/1934. és a pestvidéki törvényszék B. I 14470/1934 sz. ítéletével a rágalmazókat tíz napi fogságra ítélte el. A tény, hogy a bíróságok a rágalmazást megállapították s a rágalmazókat megbüntették, bizonyára megnyugvással veszik tudomásul mindazok, akiket a Bruckner Jenőt ért támadások felháborítottak.

A cigándi bokréta szíve. A cigándi bokréta tagjai a Szerbiából kiüzöttek részére öt pengőt adományoztak. Az adomány pénzben nem nagy, de ha tekintetbe vesszük, hogy az adományozók falusi leányok, legények, az adomány lelki értelemben vett értékét annál nagyobbannak kell minősíteni.

Bokrétából Tápén. A tápéi bokréta március ötödikén, farsang utolsó napján rendezti évi nagy mulatságát. A bokrétából igen nagy érdeklődés előzi meg.

„Bokrétás úr” Beszállok a vonatba, átadom a jegyemet a kalauznak. Az kedvesen, udvariasan mosolyog rám, mintha ismerne. Egyszerre halok, finoman meg is szólal:

— Hogy van . . . . Bokrétás ur, kérem?

— Bokrétás ur?

— Egynéhányszor láttam már utazni a bokrétájával!

— Igaz örömmel feleltem:

— Köszönöm jól vagyok.

— Hát aztán mikor megy megint valahová a bokréta?

— Azt már majd a főbokrétástól

Madarat tolláról helységet bokrétájáról lehet megismerni . . .

kérdezze meg, ha találkozik vele, — mosolyodtam el.

— Azt is ismerem, — mondta, — kéthete is erre utazott, no majd megkérdelem legközelebb.

A kalauz a nevetem talán nem is tudja. De boggy bokréta-vezető vagyok, azt igen. Nevezetes valami a magyar bokréta! J. Gy. Váralja.

A HALOTTI TOR EMLÉKE KECSKEMET VÁROS TANÁCS! JEGYZŐKÖNYVE BEN. A temetés után való torozás szokása Kecskeméten, a XVIII. században, a városi tanács jegyzőkönyveinek tanúsága szerint, általános volt. A városi tanács a halotti torok tartását nem tiltotta ugyan, de ha a torozás zajosabb mulatozásba, táncba csapott át, akkor büntette. Erre vonatkozólag az 1725. évi tanács jegyzőkönyvben a következő adatokat találjuk: „Polgár István feleségének újszülött fia meghalván, midőn azt eltemették keresztény szokás ellen Musikát hivatva, egész étszaka Tanzoltak”, melyre nézve a tanács a következő büntetést szabta: „. . . köttessenek ki a pelengér mellé s mind addig ott legyenek, míglen a nép a templomból ki nem jön s azután kiállsák meg: a ki az tornak alkamatosságával tánczol, ekképpen 's még ennél is keményebben büntettetik.” Az egyház és a hatóság jóindulatával, sőt tetszésével találkozott viszont a halotti tor, ha az a szegények megvendégelésével járt s a könyörületesseg erényét gyakorolta. Nagy András például 1732-ben így végrendelezik: „. . . ha pedig Isten halálozat rendel, egy tehenet haza hajtsanak, azt le vágják az torra és az szegényeket étessék belőle.” A század végén még járta a halotti tor, mert a 90 éves Fodor Ferencné temetkezési költségeinek jegyzékében a temetés alkalmával elosztott kendők, meg a halott kezére való egy rőf pántlika ára, továbbá a halottvivő emberek, a sírásók, a síratók, meg a koldusok járandósága mellett „a torra tett költség” is megtalálható.

Szabó Kálmán.

A „Népvisélet fényképezése”. A Photo-Clubban — (IV. Ferenc József rakpart 17. V. e.) — február hó 27-én, szerdán félhét órai kezdettel Dózsa Dezső a „Népvisélet fényképezése” címen vitetett képes előadást tartott. Az előadásnak igen nagy sikere volt.

„Lábujspiccen ruganyozz!”

Tehát Magyar Farsang volt Gyöngyösön, a Magyar Bokréta Szövetség rendezte. A délelőtti felvonulás, a felpántlikázott lovakkal olyan volt, mint valami nagyon szép lakodalom. Csakhogy a »lakodalmások« öt községből kerültek ki, Gyöngyösről az ezüstösök, — a férfiak olyan dolmányokban, amelyeken fél-ökölnyi ezüst gomb csillog, — azután az atkáriak, a gyöngyöshalásziak, gyöngyöspataiak és a nagyrédeiek. Ezzel a Magyar Farsanggal kezdtük kiépíteni országosan azt a népművészeti ünnepsort, amit a Magyar Karácsonnyal kell majd befejeznünk.

De indul mindjárt a kocsisor, tessék már felszállni, no ne épp erre a kocsirá, ez már alaposan tele van, — »csordultig« — hatan ülünk rajta: a kocsis, mellette egy ezüstös, hátul három atkári lány és — e sorok írója. A fő téren rengeteg ember. Gyöngyösön, a Mátra kapujában ilyen jó télen ugyancsak nagy a forgalom, fekete a sok ember a fehér havas téiben. Minden helység népe a maga dalát dalolja, bizony egyszerre, no de farsangkor megfelel a kedves hangzavar, farsangkor igen, egyébként, mint ismeretes, nem nagyon kedveljük a hangzavarokat. Itt-ott egy zászló leng, s vőfélybotok színes pántlikája libeg, libeg-lobog, a gyöngyösiek csillogó szemmel nézik az — ötszörös lakodalmat, Magyar Farsangot.

Felvonulás után ebéd. Ebéd előtt imádkozni szokás. Egyszerre csak felállnak ám az ezüstösök és elkezdik a Magyar Hiszekegyet. Valamennyi bokrétás feláll és imádkozza a Hiszekegyet, most már nincs hangzavar.

Hozzák a párolgó huslevest, a kanalak alámerülnek a sárga lében. Gönyey Sándor, a Néprajzi Társulat kiküldöttje, meg a hasznosi igazgató-tanító, Bugyi Endre ül közvetlen szemszédságomban. Az utóbbi most tanulja ki a bokrétasságot és aztán megalakítja Hasznoson az ottani Bokrétát. A gyöngyöshalászi iskolaigazgató Miklós Gáspár, a nagyrédei jegyző Plahy Árpád, az atkári igazgató-tanító Pók Márton a bokrétáiknál. Nos, egyszerre csak odalép hozzánk Nagy József gyöngyöshalászi gazda s mondja:

— No, valahogyan azért beléjük verem a kettős ugróst, mert az az egy a mai fiatalságnál, hogy sokat van a sarkán. Pedig a táncban az a fő, hogy lábujj-spiccel ruganyozzunk. Az ember mindig folyton az egyik lábát előre taszítja, a másik láb meg lábujjspiccel ruganyoz. És már jár is Nagy József lába, annál is inkább, mert cigány muzsikál

Egyik lába előre taszítódik valami halatlant férfibájjal, a másik alig van a földön. Így folytatja Nagy József:

— Akkor megvan a fejrugalmasság is. Ezt úgy kell igénybe venni, hogy a lábujjpicc mindig dolgozik, a sarok meg soha. Meg az, hogy a férfinak mindig hátul van a keze, az asszonynak meg

Az „ezüstös” . . .
dr. Gönyey Sándor felv.

a csipőn.

Hát ezt le kellett írni szórul szóra, mert ez a maga kicsit cirkalmas nyelvezetével is a magyar tánc jó táncolásának tökéletes megmagyarázása. Bizony, hogy jobb megfélekedezni a sarokról, bizony, hogy az — nem »rugalmaz«, ez rugalmaz, a »labujjpicc«, ezt el ne felejtsük.

Félnégykor le kell fuvatni a mulatságot, indulni kell a Kulturházba, ahol négykor kezdődik a gyöngyösi bokréta avatőünnep, a mátraalji bokréták részvételével.

Már ott állnak a színpadon, száz egynéhány ajak éneklő a Himnuszt. Aztán egymásután következik a sarkantyustánc, a karikatánc, a menyecske-váltótánc, a kettősugró, a duplasergető, a patai csárdás, a gyertyástánc és kapástánc.

A nézők mondogatják:

— Azért azt se gondoltuk volna, hogy ennyi szépség kerül ki a környékről.

És a bokrétások nagyon büszkén mennek haza. (P. B.)

HALASI INNEN-ONNAN

KÖZLI: Cirok Nagy László.

AMIKORON VITÉZLŐ BENE ÁDÁM HALASI VERBUNGOS ÖRMESTER HALASON MIKSA CSÁSZÁRNAK VERBUVÁLT, EZT A DIKCIÓT TARTOTTA:

*Bölcs Jupiter, ki e földet igazgatod,
Ennek abroncsait föl-alá forgatod . . .
Csapj fel tehát pajtás, add be a kezedet,
Ne gondolkodj soká, ne törd a fejedet,
Lénunggal megrakom majd minden zsebedet
Mcnásit is kapsz majd, amennyit meg-*

lehetsz.

*Van már egy regrutám, indulhatok táncra,
Nem szedem homlokom, mint a gatyám*

ráncra,

Kiállhatok evvel mindenkor a sáncra.

Legyünk pajtás vígan, igyunk a rovásra.

Van már két regrutám, örülök szívembe

Én főkaplár vagyok úgy nézz a szemembe,

Ugorj egyet pajtás, áll be seregembe.

Mulasd ki magadat te is úgy kedvedre.

Hát te pajtás, talán feleséged szánod,

Azért nem adsz kezet, de hidd el megbánod.

Csapj fel azért öcsém, ha van bátorságod,

Vagy mond el szaporán, mi a kívánságod.

Ládd-e pajtás mily szép s jó vitéznek lenni,

Gyere katonának, ha nem tudsz mit tenni.

Meg tudják ám itten a farod kefélni.

Légy hűséges s nem fog semmi bajod lenni.

Bizony katonának, vitéznek termettél,

Mert már amint látom, sok gombát megettél.

Nyáron a legyekkel soká vitézkedtél,

Kövess hát engemet, hogyha megszeretted.

Hát te öcsém! Látom még máma nem ettél,

A szerecsen szinből nagyon bő részt vettél,

Mond el csak szaporán, vajjon hol termettél,

Talán napkeleten valahol születted.

Tanult legény vagy te ékes termetedbe,

Fűzfa kard üllenék, látom a kezedbe.

Zöld lapuból csinált süveg a fejedbe,

De régen kereslek, még sem jutsz eszembe.

ÉS EGYPÁR SZÓLÁSMONDÁS:

*Midőn nem is vétné az ember magáról
Lerángatja az ördög az uborkafáról (Meg-
[hal].)*

Szedetlenbe ne keresd a böngét.

Ökör nélkül csak a Göncöl szekere megy.

A szép és jó fának kerül leghamarabb rágó-

[férgé.]

Összevetett vállal nagy teher is könnyű.

Ha igazán élsz, senkitől nem félsz.

Felelős szerkesztő és kiadó:

PAULINI BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 49.

Telefon: 40-5-44.

Budai Bernwallner könyvnyomda, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 49. Telefon: 41-4-26.